



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2021, č. j. MPSV-2021/109670-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2021, č. j. MPSV-2021/109670-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 3. 2021, č. j. 10045/2021/AAF (dále jen „prvostupňové

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto o nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení na základě žádosti ze dne 27. 1. 2021.

II. Obsah žaloby

- Žalobce namítal, že není správný závěr žalovaného, který odvolání vyhodnotil jako opožděné, odvolání totiž bylo podáno poštou dne 13. 4. 2021, doručeno pak mohlo být až 15. 4. 2021. Byla použita známka typu B, tj. nikoli prioritní, kdy zásilka má být doručena do dvou dnů. Rozhodnutí je proto založeno na vadných skutkových zjištěních a žalobce navrhoval jeho zrušení. K důkazu přiložil kopii části obálky, kopie částí podaného odvolání, kopii potvrzení o koupi poštovní známky a kopii pořadového lístku k odeslání dopisů z České pošty.

III. Vyjádření žalovaného

- Žalovaný uvedl, že dle spisové dokumentace bylo prvostupňové rozhodnutí žalobci doručeno dne 29. 3. 2021, odvolací lhůta počala běžet dne 30. 3. 2021, posledním dnem pro podání odvolání byl den 13. 4. 2021, odvolání bylo doručeno správnímu orgánu I. stupně dne 15. 4. 2021, spis neobsahuje žádný dokument, ze kterého by bylo patrné, že odvolání bylo podáno k poštovní přepravě dne 13. 4. 2021. V odvolacím řízení tak bylo vycházeno ze skutečnosti, že odvolání bylo podáno dne 15. 4. 2021, tedy po lhůtě. Žalovaný rovněž přezkoumal rozhodnutí a předcházející řízení z hlediska zákonnosti, tedy toho, zda není dán důvod k zahájení přezkumného řízení z moci úřední, avšak rozpor se zákonem shledán nebyl, žalobce byl o tom informován dopisem ze dne 15. 7. 2021. Měl za to, že odvolání bylo podáno opožděně a navrhl zamítnutí žaloby.
- K výzvě soudu žalovaný doložil sdělení správního orgánu I. stupně ze dne 20. 9. 2022, dle kterého správní spis neobsahuje obálku od odvolání žalobce. Správní orgán I. stupně zde sdělil, že v březnu 2021 bylo z důvodu pandemie Covid-19 na úřadech práce přijato opatření ohledně doručování písemností, kdy písemnosti byly klienty vhazovány do schránky v čekárně pracoviště, kde byla schránka denně vybírána, zaměstnanec kontaktního pracoviště pak opatřil doručené dokumenty podacím razítkem. Odvolání žalobce je opatřeno podacím razítkem o doručení dne 15. 4. 2021 a tedy bylo zřejmě doručeno tímto způsobem, a to i s ohledem na to, že kniha došlé pošty neobsahuje podání žalobce, které by bylo doručeno prostřednictvím České pošty, s.p. Pokud by bylo odvolání skutečně doručeno prostřednictvím České pošty, s.p., součástí spisu by byla i poštovní obálka.

IV. Obsah správního spisu

- Ze správního spisu soud zjistil, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 19. 3. 2021 a bylo doručeno žalobci dne 29. 3. 2021, kdy si zásilku osobně převzal.
- Ve spise je obsaženo odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí datované dnem 13. 4. 2021 adresované správnímu orgánu I. stupně, na kterém je vyznačeno jeho podací razítko „došlo dne 15. 4. 2021“. Součástí spisu však není obálka, ve které bylo odvolání doručeno.
- Napadené rozhodnutí bylo vyhotoveno dne 25. 6. 2021, žalovaný použil § 72 odst. 1 a § 83 odst. 1 správního řádu, shledal, že patnáctidenní lhůta k podání odvolání počala plynout dne 30. 3. 2021 a poslední den pro podání odvolání byl den 13. 4. 2021, prvostupňové rozhodnutí nabylo právní moci dne 14. 4. 2021, žalobce podal odvolání až dne 15. 4. 2021, tedy po marném uplynutí lhůty. Konstatoval, že prvostupňové rozhodnutí obsahovalo i řádné

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

poučení o možnosti odvolání do 15 dnů. Proto podle § 92 odst. 1 správního řádu odvolání zamítl.

V. Rozsudek Nejvyššího správního soudu

8. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 24. 3. 2023 č.j. 2 Ads 290/2022-21 zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2022 č.j. 4 Ad 11/2021-45, kterým tento soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, přičemž Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. NSS zde poukázal na § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu, souhlasil s městským soudem, že procesní předpisy v posuzované věci nepředepisují, aby účastník řízení podal odvolání formou doporučeného psaní. Dle NSS městský soud nicméně opomenul závěry ustálené judikatury, podle kterých účastníka řízení či žalobce v podobných situacích tíží riziko důkazní nouze. Důkazní břemeno o včasnosti podání zásilky k poštovní přepravě a z toho plynoucí využití benefícia doručování prostřednictvím držitele poštovní licence totiž leží na účastníku řízení, neboť na něm je i volba způsobu doručování písemnosti. Průkazným dokladem toho, kdy bylo podání předáno k poštovní přepravě, je přitom pouze podací lístek, jímž pošta stvrzuje příjem zapsaných zásilek (náleze Ústavního soudu ze dne 8. 12. 1997, sp. zn. IV. ÚS 325/96, nebo náleze ze dne 20. 2. 2008, sp. zn. I. ÚS 4/06; s odkazem na citované nálezy viz též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 2 Afs 79/2017-34). NSS rovněž poukázal na rozsudek ze dne 22. 5. 2014, č. j. 3 As 96/2013-24, dle kterého: *„tvrzení stěžovatele o podání doplnění žaloby k poštovní přepravě formou „obyčejné“ zásilky je k prokázání skutečnosti, že stěžovatel podal doplnění žaloby k poštovní přepravě v soudem stanovené lhůtě pro doplnění žaloby, zcela nedostatečné.“* Tyto závěry jsou plně použitelné i v posuzované věci, byť se týká otázky doručování podle správního řádu. Pokud tedy účastník řízení zvolí levnější variantu poštovní služby v podobě obyčejné zásilky bez potvrzení o podání, vědomě se vystavuje riziku důkazní nouze (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 11. 2022, č. j. 55 A 13/2022-61). Ani řetězec nepřímých důkazů, které provedl městský soud, nemůže dle NSS prokázat, že žalobce podal odvolání k poštovní přepravě dne 13. 4. 2021. Provedené důkazy prokazují nanejvýš to, že žalobce uvedeného dne zakoupil poštovní známku a vytiskl si na pobočce pošty Praha 1 pořadové číslo. K prokázání tvrzení, že toho dne odeslal příslušnému správnímu orgánu zásilku, natož zásilku obsahující odvolání podané v této věci, tyto důkazy nedostačují. Městský soud je v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s.ř.s.).

VI. Stanoviska účastníků po zrušujícím rozsudku NSS

9. Žalobce s rozsudkem NSS nesouhlasil, měl za to, že v něm uvedená judikatura se týká jiných situací, v posuzovaném případě obsahují podklady více dokladů, tj. pořadový lístek s datem i časem návštěvy na poště, doklad o zakoupení známky typu B, u něhož lze zjistit i čas, snímek podání a obálky s nadepsaným adresátem a nalepenou známkou, u snímku lze identifikovat datum i čas. Razítko již zachyceno být nemůže, protože nelze fotografovat již odeslanou obálku. Neobstojí tak argument NSS, že nelze doložit odeslání zásilky s odvoláním, to nelze doložit ani u doporučené zásilky, která např. může obsahovat prázdný papír. Rozumový korektiv stojí u úvahy, že dojde-li někdo na poštu, koupí tam známku, vyfotografuje odvolání a obálku, tak to dělá proto, že zásilku předal k přepravě. Odvolání je též přeloženo, jako když se vkládá do obálky, jak to jinak vysvětlit, když chybí obálka? Nelze též odhlédnout od sociálního aspektu, šlo o dávky tzv. hmotné nouze, je pro soud přijatelné, aby žádal po žadateli o takovou dávku, aby odesílal zásilku doporučeně? Měl za

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

to, že závěr NSS představuje přepjatý formalismus, je ve zřejmém rozporu s právem osob se ZP na účinnou právní ochranu (čl. 13/1 Úmluvy o právech osob se ZP). Dále poukázal na to, že instanční cestou nelze vnutit vlastní hodnocení důkazů, resp. nařizovat změnu hodnocení důkazů (nález I. ÚS 608/06 ze dne 24. 4. 2008, bod 15).

10. Žalovaný se k věci již nevyjádřil.

VII. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“). Při přezkoumávání vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že **žaloba není důvodná**.
12. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., jelikož žalobce i žalovaný souhlasili s projednáním věci bez jednání.
13. Podle § 83 odst. 1 správního řádu *odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak*.
14. Podle § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu *pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu, je lhůta zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu anebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence anebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě; nemůže-li účastník z vážných důvodů učinit podání u věcně a místně příslušného správního orgánu, je lhůta zachována, jestliže je posledního dne lhůty učiněno podání u správního orgánu vyššího stupně; tento správní orgán podání bezodkladně postoupí věcně a místně příslušnému správnímu orgánu*.
15. Podle § 92 odst. 1 věta první správního řádu *opožděné nebo nepřipustné odvolání odvolací správní orgán zamítne*.
16. V daném případě je spornou pouze otázka včasnosti podaného odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Soud při jednání dne 11. 11. 2022 provedl dokazování kopií obálky, která je ručně nadepsána, adresována správnímu úřadu I. stupně a opatřena známkou typu B. Dále soud provedl k důkazu kopii potvrzení ze dne 13. 4. 2021, dle kterého byla tohoto dne na pobočce České pošty, ulice Politických vězňů 909/4, Praha 1, zakoupena poštovní známka typu B. Rovněž provedl jako důkaz kopii pořadového lístku na přepážku České pošty, Praha 1 pro dopisy – odeslání do 5 ks, ze dne 13. 4. 2021. Soud však již neprováděl k důkazu kopie částí podaného odvolání, neboť z hlediska hodnocení včasnosti jeho podání by to bylo nadbytečné a dále, podané odvolání je součástí správního spisu.
17. Ze správního spisu vyplývá, že prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 29. 3. 2021, patnáctidenní lhůta k podání odvolání počala běžet dne 30. 3. 2021 a její poslední den připadl na 13. 4. 2021. K tomu, aby byl žalobce s žalobou úspěšný, by musel prokázat, že nejpozději poslední den lhůty k podání odvolání, tedy dne 13. 4. 2021, podal zásilku obsahující odvolání k poštovní přepravě. Soud však v souladu se závazným názorem Nejvyššího správního soudu shledal, že z provedených důkazů nevyplývá, že žalobce podal odvolání k poštovní přepravě dne 13. 4. 2021; tyto důkazy prokazují nanejvýš to, že žalobce uvedeného dne zakoupil poštovní známku a vytiskl si na pobočce pošty Praha 1 pořadové

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

číslo, nedostačují však k prokázání tvrzení, že tohoto dne žalobce odeslal správnímu orgánu zásilku, natož zásilku obsahující odvolání. Městský soud je právním názorem Nejvyššího správního soudu vázán a přes námitky žalobce není oprávněn s tímto názorem polemizovat.

18. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 3. 2023 č.j. 2 Ads 290/2022-21, žalobce v podobných situacích tíží riziko důkazní nouze, na něm totiž leží důkazní břemeno o včasnosti podání zásilky k poštovní přepravě, na něm pak je i volba způsobu doručování písemnosti.
19. Průkazným dokladem toho, kdy bylo podání předáno k poštovní přepravě, je přitom pouze podací lístek, jímž pošta stvrzuje příjem zapsaných zásilek. K tomu lze odkázat na nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 12. 1997, sp. zn. IV. ÚS 325/96, či ze dne 20. 2. 2008, sp. zn. I. ÚS 4/06, dle kterých průkazným důkazem o předání zásilky k poštovní přepravě je pouze podací lístek, jímž pošta stvrdila její převzetí. V nálezu ze dne 26. 7. 2018 sp. zn. IV. ÚS 1001/18 pak Ústavní soud uvedl: „Z již uvedeného plyne, že Ústavní soud zastává názor již dříve vyslovený ve shora uvedených rozhodnutích, že za průkazný doklad o podání poštovní zásilky považuje údaj na podací stvrzence (podacím lístku) – srov. čl. 54 Poštovních podmínek České pošty, s. p., jež je projevem vůle poštovního přepravce směřujícím k potvrzení, že bylo skutečně předání doručované zásilky.“ K tomu rovněž viz rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2017, č. j. 2 Afs 79/2017-34.
20. V dané věci se plně uplatní též závěry rozsudku NSS ze dne 22. 5. 2014, č. j. 3 As 96/2013-24, dle kterého: „tvrzení stěžovatele o podání doplnění žaloby k poštovní přepravě formou „obyčejné“ zásilky je k prokázání skutečnosti, že stěžovatel podal doplnění žaloby k poštovní přepravě v soudem stanovené lhůtě pro doplnění žaloby, zcela nedostatečné.“ Dále zde uvedl: „Pokud chtěla mít zástupkyně stěžovatele praktickou jistotu, že bude její podání doručeno městskému soudu ve stanovené lhůtě, měla logicky využít prioritní způsoby doručování písemností, tedy doručování do datové schránky soudu, osobně či doporučeně prostřednictvím držitele poštovní licence. V takových případech by stěžovatel disponoval dokladem o odeslání písemnosti městskému soudu, avšak v předmětné věci ho nevyužití průkazných způsobů doručování uvedlo do důkazní nouze.“ Pokud tedy žalobce zvolil levnější variantu poštovní služby v podobě obyčejné zásilky bez potvrzení o podání, vědomě se vystavil riziku důkazní nouze a nedisponoval relevantním dokladem k prokázání tvrzení, že zásilku podal dne 13. 4. 2021 k poštovní přepravě.
21. Z uvedeného vyplývá, že žalobce neprokázal, že zásilku obsahující odvolání podal k poštovní přepravě dne 13. 4. 2021, tedy v poslední den lhůty k podání odvolání. Je tak třeba vycházet z toho, že odvolání bylo podáno až dne 15. 4. 2021 (což je dokladováno podacím razítkem), tedy po uplynutí lhůty k podání odvolání. Žalovaný tak postupoval v souladu se zákonem, pokud napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce jako opožděné dle § 92 odst. 1 správního řádu.
22. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému nenáleží dle zákona, a to ani za řízení o kasační stížnosti.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 5. června 2023

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.